

Tydligare avtal tjänar alla på!

Om avtalen mellan skogsentreprenören och kunden är otydliga uppstår lätt missförstånd och oenighet. För att minimera den risken har APSE, Avtalspaket för skogsentreprenad, tagits fram. APSE innehåller två delar: dels grundläggande allmänna bestämmelser för skogsentreprenad, dels avtalsmallar för det enskilda kontraktet.

Hösten 2007 samlades ett flertal av branschens skogsbolag tillsammans med SMF Skogsentreprenörerna och beslutade om ett branschgemensamt utvecklingsprojekt på temat effektiv upphandling. Anna Furness-Lindén, Skogforsk, fick i uppdrag att leda projektet.

Målet var att ta fram verktyg för att standardisera delar av arbetet med att köpa och sälja entreprenad. Resultatet blev APSE.

Anna Furness-Lindén från Skogforsk är projektledare för APSE.

– Det var mycket att gå igenom, men i de nya avtalen är det mycket tydligare vad som gäller. Många detaljfrågor är nu redan lösta och vi slipper ta itu med dessa under avtalsperioden, säger Jonas Bystrom produktionsledare för distrikt Bredbyn hos Holmen Skog.

Två delar

AvtalsPaket för SkogsEntreprenad, APSE, är en hjälp för att kunna skriva genomarbetade entreprenadavtal i skogsbruket.

APSE består av två delar. Den ena är Allmänna bestämmelser för skogsentreprenad, ABSE 09, som reglerar ansvarfördelningen.

Den andra är standardiserade mallar som kan användas för att mer specifikt beskriva den aktuella entreprenaden. I dag finns mallar för drivning, markberedning, förnyring och röjning.

Bra samarbete

Innehållet i APSE är framtaget av representanter för både entreprenörer och beställare med Skogforsk som koordinator. Mallarna är utvecklade av Skogforsk och beställarreparanter.

Mallarna innehåller systematik och textförslag för den beställare som behöver beskriva den entreprenad man önskar köpa på ett lättkommunicerat sätt. De allmänna bestämmelserna – som kan användas också utan mallarna – är framtagna gemensamt av representanter från beställare och entreprenörer. Anledningen

till att allmänna bestämmelser finns är att det tidigare i princip saknats lagstiftning som reglerar avtalsförhållanden kring entreprenader.

Mycket att vinna

– Parterna har mycket att vinna på att enas om en uppsättning allmänna bestämmelser. Både tid och pengar kan sparas, eftersom man slipper skriva unika avtal för varje enskild entreprenad. Då kan man istället ägna tid åt värdeskapande aktiviteter, som till exempel produktion och utvecklingsarbete, säger Anna Furness-Lindén.

Ett standardavtal ger också branschen en nedskreven generell norm för affärsuppgörelser av skogliga tjänster.

– Med tiden får vi en dokumenterad praxis som grund för förhållandet mellan beställare och entreprenör, säger Anna Furness-Lindén.

Allmänna bestämmelser finns redan sedan länge i andra entreprenadtunga branscher, som till exempel bygg- och transportsektorn.

Ove Jansson

Grävmaskinsmattor
från Lillevrå Såg AB

Vi säljer och hyr ut grävmaskinsmattor för tillfälliga transportvägar och övergångar.

Lillevrå Såg AB
www.lillevra.se

Helsjövägen 264 Tel 0340-65 22 00
430 30 Frillesås Fax 0340-65 23 91

Många lovord för APSE!

Alla parter som berörs av avtal mellan skogsbolag och entreprenörer har mycket gott att säga om APSE. Tidningen Skogsteknik har tagit kontakt med entreprenörer, kundföretag och SMF för att höra vad de har för åsikt i ämnet.

– ABSE 09 är ett viktigt steg framåt för alla i branschen då vi kan se en tydligare ansvarsfördelning mellan kund och leverantör. Det har tidigare varit kunderna som ensidigt skrivit det mesta runt avtal och avtalsvillkor, säger Ulf Sandström, VD för SMF Skogsentreprenörerna.

– Nu har vi ett gemensamt dokument som när alla får lära sig vad det betyder skapar en större trygghet även för entreprenören.

SMF har genomfört ett antal möten och informerat om ABSE 09 och APSE-mallarna för ett stort antal entreprenörer, berättar Ulf.

Mer jämlika avtal

En av de entreprenörer som var först med att underteckna ett avtal med APSE-mall var Eddie Edwinsson, entreprenör från Sidensjö utanför Örnsköldsvik och f.d. ordförande för SMF.

– Det var en ganska lång process som tog fyra-fem dagar, men nu när detta är gjort har vi lagt grunden till ett mycket tryggare avtal med Holmen Skog, säger Eddie.

Han kört åt Holmen ända sedan 1986 och under åren har det skapats det en ganska stor tillit mellan parterna.

Det har dock vid konjunktumedgångar uppstått en viss osäkerhet och det har då blivit tydligt att mycket i avtalen var dikterade från kunderna eller "uppdragsgivarna" som de nog var mer förr.

– De nya avtalen inom APSE är mer jämlika och skapar en förutsättning att jobba mer långsiktigt och ger större trygghet åt, faktiskt, båda parter.

Tidigare var vi tvungna att lösa en hel del frågor under avtalsperioden. Nu har fler detaljer skrivits in i avtalet och det blir inte lika lösa boliner som tidigare, säger Eddie Edwinsson.

Färre missförstånd

Jonas Byström är produktionsledare för distrikt Bredbyn hos Holmen Skog och den som skrivit avtal med bl.a. Eddie Edwinsson.

– Projektledaren Anna Furness-Lindén från Skogforsk kom till oss på Holmen Skog i våras och vi gick igenom APSE och den för Holmen Skog anpassade APSE-mallen. Detta berodde på att vi sedan tidigare hade beslutat att göra en företagsanpassad APSE-mall. Därefter inledde vi på distrikt Bredbyn avtalsförhandlingar med tre entreprenörer vars avtal gick ut

vid halvårsskiftet 2010.

– Det var mycket att gå igenom, men i de nya avtalen är det mycket tydligare vad som gäller. Många detaljfrågor är nu redan lösta och vi slipper ta itu med dessa under avtalsperioden.

Jonas Byström är övertygad om det kommer att gå mycket fortare när man ska genom andra omgången av avtalsförhandlingar med de sju entreprenörer vars avtal går ut i årsskiftet.

– Det är i APSE-avtalen mer klart vem som har ansvaret i olika frågor och risken för missförstånd har minskat betydligt, menar Jonas Byström

Norrskog implementerar APSE

– Vi har under vintern och våren 2010 sett över våra avtal på skogsvårdssidan där vi nu har färdiga avtalspaket som följer APSE-systematiken. Dessa avtalspaket tillämpas successivt vid nytecknande och omförhandling av skogsvårdsavtal, säger Karin Nolén, produktionsutvecklare på Skogsägarna Norrskog.

Ett antal jurister –från beställarsidan och SMF samt helt fristående – har slitit hårt för att få till korrekta juridiska och branschanpassade skrivelser i ABSE 09. För att det nya branschavtalet, ABSE 09, ska vara trovärdigt är det viktigt att visa på att det är ordentligt genomarbetat och att både entreprenörer och beställarsidan ställt sig bakom detta.

De allmänna bestämmelserna i ABSE 09 är en färdigförhandlad text, som inte bör ändras såvida inte bägge parter är överens. De APSE-mallar som tagits fram kan dock företagsanpassas.

– Det anpassningsarbetet pågår för Norrskogs del just nu på drivningsavtalen, med en anpassad uppdragsbeskrivning som följer systematiken i APSE, säger Karin Nolén.

Stabil avtalsgrund

– Jag har hört många positiva omdömen om APSE. Många är glada att ha en stabil avtalsgrund att utgå från vid avtalsdiskussioner. Vi ser också stora fördelar med att hela skogsbranschen nu har en samsyn kring dessa viktiga frågor.

Processen kring framtagandet och implementeringen har också inneburit att Norrskog fått ett större fokus på – och en större kunskap om – upphandling av entreprenadtjänster och avtalsskrivelser.

– Vi har nu använt APSE-systematiken i ett år och det känns som vi fått en större trygghet i de nya avtalen, säger Karin Nolén.

Ove Jansson

– ABSE 09 är ett viktigt steg framåt för alla i branschen då vi kan se en tydligare ansvarsfördelning mellan kund och leverantör, säger Ulf Sandström, VD för SMF Skogsentreprenörerna.

– De nya avtalen inom APSE är mer jämlika och skapar en förutsättning att jobba mer långsiktigt och ger större trygghet åt, faktiskt, båda parter, säger entreprenören Eddie Edwinsson.

– Jag har hört många positiva omdömen om APSE. Vi ser också stora fördelar med att hela skogsbranschen nu har en samsyn kring dessa viktiga frågor, säger Karin Nolén, produktionsutvecklare på Skogsägarna Norrskog.